

Priprema za nastavni sat iz hrvatskoga jezika

Škola: **Gimnazija i strukovna škola Jurja Dobrile Pazin**

Nastavnik: **Marinka Burić**

Razred: **3.C (opća gimnazija)**

Nadnevak: **21. travnja 2025.**

Nastavna tema : **Proza hrvatske moderne**

Nastavna jedinica: **Milutin Cihlar Nehajev: *Bijeg***

Tip sata: sat obrade novog gradiva

ISHODI ZA NASTAVNU JEDINICU (kognitivno i afektivno područje):

- prepoznati, povezati, klasificirati, jasno formulirati i prosuditi elemente modernističke kompozicije
- razlikovati modernističke prozne značajke od realističkih i romantičarskih
- objasniti simboliku naslova romana kao njegovu novu vrijednost
- komunicirati i surađivati unutar tima
- senzibilizirati učenike za čitanje, prosuđivanje i vrednovanje modernističkih proznih elemenata
- zadovoljiti potrebu za zabavom

ISHODI UČENJA NA KOGNITIVNOM PODRUČJU (iskazani aktivnim glagolima):

- opisati dojmove nakon čitanja Nehajevljeva romana *Bijeg*
- staviti roman u odnos sa Šeninim i Novakovim proznim djelima
- klasificirati kompozicijske elemente u tablicu, povezati sa zadanim književnim djelima i odrediti ih kao romantičarske, realističke ili modernističke
- formulirati jasne zaključke o kompoziciji romana s prosudbom o njihovoj vrijednosti
- procijeniti originalnost naslova romana i argumentirano predložiti vlastito, bolje ili lošije rješenje
- povezati i integrirati stečeno znanje o kompoziciji u rješavanju rebusa

NASTAVNE METODE

- usmeno izlaganje i objašnjavanje
- razgovor
- čitanje i pisanje
- rad na tekstu
- igra ispadanja timova
- rebusi
- demonstracija

OBLICI NASTAVNOGA RADA

- frontalni rad
- individualni rad
- timski rad

NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA:

- udžbenik
- LCD projektor
- PowerPoint prezentacija
- nastavni listić
- lektirno djelo, roman Milutina Cihlara Nehajeva *Bijeg*

NASTAVNA FAZA I VRIJEME TRAJANJA POJEDINE FAZE	SADRŽAJI NASTAVE ILI AKTIVNOSTI NASTAVNIKA	AKTIVNOSTI UČENIKA
MOTIVACIJA (5 minuta)	<p>Nastavnik učenike dijeli u pet ili šest timova, svaki ima pet učenika. Nastavnik projicira prvi slajd i najavljuje temu nastavnog sata.</p> <p>Nastavnik učenike motivira pitanjima:</p> <p>Što vam se tijekom čitanja Nehajevljeva romana <i>Bijeg</i> svidjelo?</p> <p>Što vas je motiviralo na daljnje čitanje?</p> <p>Što vam je možda bilo demotivirajuće i nije vam se svidjelo?</p> <p>Koje karakteristike romana kao književne vrste ima <i>Bijeg</i>?</p> <p>Koja vam se dva načina interpretacije romana nameću i koji biste prvi izabrali?</p> <p>Jeste li tijekom čitanja prepoznali utjecaje nekih poznatih europskih ili hrvatskih pisaca?</p> <p>Kojim bi hrvatskim proznim djelima konfrontirali Nehajevljev roman?</p> <p>OBLIK RADA: frontalni METODA RADA: razgovor</p>	<p>Učenici u slobodnoj diskusiji iznose svoja mišljenja, doživljaje, ideje, usporedbe.</p> <p>OBLIK RADA: individualni METODA RADA: razgovor</p>
ZAPAŽANJE, PROMATRANJE I OPISIVANJE KOMPOZICIJE ROMANA (15 minuta)	<p>Nastavnik dijeli nastavne listiće.</p> <p>Nastavnik projicira slajd na kojem je ispisan prvi zadatak:</p> <p>1. Zadatak</p> <p>PRVI DIO</p> <ul style="list-style-type: none"> Pogledajte shemu kompozicije na drugoj strani nastavnog listića koju ćete koristiti kao pomoć za rješavanje zadatka Unutar tima podijelite si imena, jedan učenik jedno ime: SJEĆANJE, DIGRESIJA, SIMULTANITET, EPIZODA, PISMO SJEĆANJE ima zadatak iz zadanih natuknica odabrati one koje odgovaraju romantičarskim, realističkim i modernističkim značajkama kompozicije Šenoina <i>Prijana Lovre</i>. DIGRESIJA ima zadatak iz zadanih natuknica odabrati one koje odgovaraju romantičarskim, realističkim i modernističkim značajkama kompozicije Novakovih <i>Posljednjih Stipančića</i>. SIMULTANITET ima zadatak iz zadanih natuknica odabrati one koje odgovaraju romantičarskim, realističkim i modernističkim značajkama kompozicije Nehajevljeva <i>Bijega</i>. EPIZODA i PISMO odgovaraju i komentiraju pitanja ispod tablice i prosuđuju vrijednosti modernističkog načina pisanja. (npr. Proza koja ima umjetničku vrijednost koristi kompoziciju koja ima....) Vrijeme za rješavanje zadataka je 5 minuta <p>DRUGI DIO</p> <ul style="list-style-type: none"> Svaki član tima izlaže svoj dio zadatka u vidu zaključka do kojeg je došao rješavajući zadano. Vrijeme za izlaganja je 5 minuta. <p>TREĆI DIO</p> <ul style="list-style-type: none"> Svi zajedno izvedite što više zaključaka o kompoziciji Nehajevljeva romana <i>Bijeg s prosudbom o vrijednosti imenovane kompozicijske značajke, oblikujte ih u cjelovite rečenice s kojima ćete ući u utrku s ostalim timovima</i>. (npr. Objektivnim prikazivanjem društvene stvarnosti roman nije manje 	<p>Učenici nastavni listić koriste kao predložak za rješavanje zadataka.</p> <p>U prvom dijelu zadatka, svaki učenik u skladu s dobivenom ulogom, iz zadanih natuknica odabire one koje odgovaraju rješenju njegova zadatka te tako promišlja i prosuđuje kompozicijska rješenja različitih stilskih razdoblja, primjećuje heterogenost kompozicije djela koje mu je zadano i osvjeđuje modernističke elemente u djelima ranijih razdoblja.</p> <p>Dvojac EPIZODA i PISMO odgovara i komentira pitanja:</p> <p>Smatraš li neujednačenost strukture, isprekidanost u pripovijedanju i iznenadne promjene u stvaralačkom postupku doprinosom uvjerljivosti sadržaja ili stilskim promašajem?</p> <p>Jeste li skoro pročitali neki roman s takvom kompozicijom?</p> <p>Biste li radije izabrali za čitanje roman s takvom raspršenom strukturom ili kronološki poredanom fabulom bez digresija, unutarnjih monologa, retrospekcija?</p> <p>Je li vam važnija struktura romana ili fabula?</p> <p>Koliko struktura romana može doprinijeti boljoj i uvjerljivijoj analizi problema, osobnosti, ponašanja?</p> <p>Je li teže napisati kronološki ili retrospektivan roman?</p> <p>Razgovor ih navodi na zaključak kako su neujednačna struktura, isprekidanost u pripovijedanju, raspršenost fabule, digresije, unutrašnji monolozi i retrospekcija elementi koje traže čitatelji na višoj razini.</p> <p>Proza koja ima umjetničku vrijednost koristi takve kompozicijske elemente. Čitanjem kompozicijski zahtjevnijih romana razvijamo i obogaćujemo svoju osobnost. Takva tehnika pisanja dublje i cjelovitije prodire u životne probleme koje obrađuje i karaktere koje prati.</p> <p>U drugom dijelu zadatka svaki učenik izlaže svoje zaključke, a ostali ih ukratko bilježe.</p> <p>U trećem dijelu zadatka objedinjava se rad svih članova tima.</p> <p>Učenici unutar timova osmišljavaju cjelovite rečenice kojima objedinjuju kompozicijsku značajku romana <i>Bijeg</i> i prosudbu o njezinoj vrijednosti.</p> <p>Očekivana rješenja:</p> <p>Defabulativnost zahtjeva veću koncentraciju čitatelja i podiže čitanje na višu razinu.</p> <p>Fragmentarnost u kompoziciji omogućava cjelovitije sagledavanje glavnog lika.</p> <p>Vremenska višesmjernost potpunije uključuje čitatelja u radnju romana.</p>

Komentirano [11]: Sadržaje treba navesti ukratko. Odgovor je to na pitanje: Što radi nastavnik? Npr. nastavnik na ploču zapisuje riječ osveta i zadaje učenicima uputu da iznesu svoje asocijacije u vezi s tom riječju. Nastavnik zapisuje asocijacije učenika na ploču.

	<p>zanimljiv i univerzalan u svojim porukama.)</p> <ul style="list-style-type: none"> Vrijeme za zaključivanje je 5 minuta <p>OBLIK RADA: frontalni METODA RADA: usmeno izlaganje i čitanje</p>	<p>Retrospekcija čitatelja upoznaje sa skrivenom prošlošću i pomaže boljem shvaćanju ponašanja glavnoga lika.</p> <p>Subjektivnom pripovjedaču više vjerujemo.</p> <p>Psihološka analiza lika otkriva dubinu karaktera, njegove skrivene misli i naš stav prema njemu je potpuniji.</p> <p>Unutarnji monolozi i introspekcija pomažu da čitatelj otkrije najskrivenije misli i tajne lika, što u normalnom životu ne možemo.</p> <p>U hrvatskoj suvremenoj prozi ima previše „leskovaraca“ te nam ju je ponekad teško iščitati do kraja.</p> <p>OBLIK RADA: timski METODA RADA: čitanje, rad na tekstu, pisanje, razgovor, usmeno izlaganje i objašnjavanje</p>
PROVJERA ZAKLJUČAKA KROZ NATJECANJE TIMOVA (7 minuta)	<p>Nastavnik najavljuje igru ispadanja i objašnjava pravila igre. Svaki tim iznosi jedan zaključak, a kad pogriješi, više nema novih ideja ili ponovi već izrečeno, ispada iz igre. Pobjeđuje tim koji zadnji ostane u igri.</p> <p>OBLIK RADA: frontalni METODA RADA: igra ispadanja grupa</p>	<p>Učenici natjecanjem prosuđuju značajke i vrijednosti modernističke kompozicije romana.</p> <p>OBLIK RADA: timski METODA RADA: razgovor, usmeno izlaganje i objašnjavanje</p>
SAMOPROVJERA (4 minute)	<p>Nastavnik pokazuje slajd sa svojim rješenjima i s učenicima komentira pogreške ili propuste u prethodnom izlaganju.</p> <p>OBLIK RADA: frontalni METODA RADA: demonstracija, razgovor</p>	<p>Učenici uspoređuju, nadopunjuju i glasno komentiraju dosadašnje spoznaje o elementima modernističke kompozicije od Šenoa do Nehajeva.</p> <p>OBLIK RADA: individualni METODA RADA: čitanje, razgovor</p>
OBJAŠNJAVANJE NASLOVA ROMANA (5 minuta)	<p>Nastavnik projicira tablicu s objašnjenjima naslova Šenoina romana <i>Prijan Lovro</i>, Novakova romana <i>Posljednji Stipančići</i> i traži od učenika analognu procjenu snage, originalnosti i simbolike naslova Nehajevljeva <i>Bijega</i>.</p> <p>Svaki član tima smišlja jedno objašnjenje naslova koje svi zapisuju u nastavni listić.</p> <p>Svi zajedno smišljaju prijedlog i obrazloženje boljeg ili lošijeg naslova romana.</p> <p>Za rješavanje ovoga zadatka učenici imaju 5 minuta.</p> <p>OBLIK RADA: frontalni METODA RADA: usmeno izlaganje i čitanje</p>	<p>Učenici uspoređuju snagu, jasnoću, originalnost, simboliku naslova Šenoina <i>Prijana Lovre</i>, Novakovih <i>Posljednjih Stipančića</i> i Nehajevljeva <i>Bijega</i>.</p> <p>Svoje prosudbe upisuju u tablicu na nastavnom listiću.</p> <p>Procjenjuju originalnost Nehajevljeva romana.</p> <p>Smišljaju prijedlog vlastitog naslova i argumente za ili protiv.</p> <p>OBLIK RADA: grupni METODA RADA: čitanje, rad na tekstu, pisanje, razgovor, usmeno izlaganje i objašnjavanje</p>
SAMOPROVJERA (3 minute)	<p>Nastavnik projicira svoja rješenja i od učenika traži komentar tako da nasumce proziva predstavnike timova.</p> <p>Nastavnik nasumce odabire tri učenika koji predlažu i komentiraju naslov romana</p>	<p>Učenici čitaju nastavnikova rješenja, uspoređuju ih sa svojim i glasno komentiraju razlike.</p> <p>Odabrani učenici obrazlažu svoje prijedloge za naslov romana.</p>
POVEZIVANJE I INTEGRIRANJE (6 minuta)	<p>Nastavnik najavljuje igru rebusima i objašnjava pravila igre. Rješenja skrivaju karakteristike Nehajevljeve kompozicije.</p> <p>Tim koji je riješio rebus dizanjem ruke to prijavljuje, nakon jedne minute glasno se izgovaraju rješenja. Bodove dobivaju grupe čija su rješenja točna.</p> <p>Nastavnik rebuse projicira pojedinačno i svaku se minutu provjerava točnost riješenoga rebusa.</p> <p>Bodovi se pišu na ploču i na kraju se proglašava pobjednički tim.</p> <p>Nastavnik najavljuje temu sljedećeg sata na kojem će se detaljnije analizirati lik Đure Andrijaševića. Učenicima zadaje zadatak da, kao uvod, riješe <i>osmosmjerku</i> s nastavnog listića unutar koje se krije sedam Đurinih karakternih osobina.</p> <p>OBLIK RADA: frontalni METODA RADA: igranje rebusima i rješavanje <i>osmosmjerke</i></p>	<p>Učenici grupno rješavaju zadane rebuse, dižu ruke, izgovaraju rješenje.</p> <p>Učenici u <i>osmosmjerki</i> pronalaze izraze koji imenuju sedam karakternih osobina Đure Andrijaševića.</p> <p>OBLIK RADA: timski METODA RADA: usmeno izlaganje, razgovor</p>

Korelacije s ostalim nastavnim predmetima (navesti koji se točno sadržaj povezuje):

Literatura za učenike:

Dragica Dujmović-Markusi, Književni vremeplov 3, čitanka iz hrvatskoga jezika za treći razred gimnazije
Milutin Cihlar Nehajev, Bijeg

Literatura za nastavnika:

Dragica Dujmović-Markusi, Književni vremeplov 3, čitanka iz hrvatskoga jezika za treći razred gimnazije
Milutin Cihlar Nehajev, Bijeg, pogovor Cvjetko Milanja, metodička obrada Mirjana Živny, Školska knjiga, Zagreb, 2011.
Živny-Bekić-Vejzović-Farkaš, Priručnik uz Čitanku 3, ŠK, Zagreb, 2003.

Plan ploče:

PowerPoint prezentacija u prilogu

Napomene i osvrt nastavnika na nastavni sat/blok-sat (može se upisati na poledini plana ploče):